Tämä artikkeli on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne. Kyseessä on käsikirjoitusversio, josta puuttuvat artikkelin mahdolliset kuvat ja jossa saattaa olla pieniä eroavaisuuksia lopulliseen artikkeliin verrattuna.

Viite

Lauhanen, R. 2013. Biotalouden logistiikkaväylät. Ilkka 7.3.2016, 9.

SeAMK
SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
www.seamk.fi
verkkolehti.seamk.fi

BIOTALOUDEN LOGISTIIKKAVÄYLÄT

Seinäjoen rautatieasema oli 98 vuotta sitten logistisesti keskeinen paikka, jossa vapaussodan ylipäällikkö, kenraali Mannerheim piti päämajaansa noin seitsemän viikkoa. Junan avulla seurasi nopeasti sotatilannetta. Mannerheimin yhtenä tavoitteena oli pitää Seinäjoen ja Haapamäen välinen rata Suomen laillisen hallituksen joukkojen hallussa.

Noin 45 vuotta sitten valmistunut Parkanon rata on vahvistanut Seinäjoen asemaa kaupan ja liikenteen keskuksena. Intoa ja innovaatioita tarvitaan, kun Seinäjoen asemaa parhaillaan kehitetään. Seinäjoelle on muotoutumassa tärkeä biotalouden logistiikkakeskus. Helsingin ja Tampereen ruuhkat vähenisivät, jos eteläpohjalainen ruoka varastoidaan Seinäjoella eikä kierrätetä turhaan etelän keskusvarastoilla. Samalla edistettäisiin vähähiilisyyttä.

Myös Äänekosken ääni kaikuu Etelä-Pohjanmaalla. Vuonna 2017 käynnistyvä MetsäGroupin biotuotetehdas tarvitsee maakunnan kuitupuuta. Biotalouden logistiikkaväylä Seinäjoelta itään vahvistuu. Sekä maantie- että raidekuljetuksia tarvitaan, jotta puun kaukokuljetuskustannukset pysyvät hallinnassa.

Biotuotetehtaan tai sahan pitää saada riittävästi oikeat mitta- ja laatuvaatimukset täyttävää puuta oikeaan aikaan. Puuvarastot eivät saa olla liian suuria, eikä puu saa biologisena materiaalina pilaantua. Tämä on nykyaikaisen puunhankintalogistiikan peruslause. Varastojen optimointi alkoi 1980-luvun kasinovuosina, kun puupinoihin sidotut rahat haluttiin sijoitusmarkkinoille.

Parhaillaan metsänomistajat pohtivat, miten uudesta biotuotetehtaasta saa lisää rahaa. Puumarkkinoiden ennakoidaankin piristyvän Äänekosken tehdasinvestoinnin myötä. Metsänhakkuusopimus on voimassa yleensä kaksi vuotta, ja toisaalta tehtaalla on hyvä olla noin puolen vuoden puut katkottuna varastossa ja pystyvarannossa. Uusi tehdas helpottaa Etelä-Pohjanmaan metsien hakkuurästien purkamista, joka on välttämätöntä metsien suotuisan kehityksen ja tulevaisuuden hakkuumahdollisuuksien turvaamiseksi. Arvokkaat luontokohteet ja ympäristöarvot on otettava hakkuissa huomioon.

Maailmantalouden vaikeuksien takia kotimaan sahaus on vähentynyt. Onkin ilmennyt tarvetta kiristää sahatukkien mitta- ja laatuvaatimuksia, jolloin tukkirungoista katkottaisiin normaalitukkia halvempaa pikkutukkia ja kuitupuuta. Näin kuitupuun määrä kasvaisi markkinoilla, ja samalla sahahakkeen kuljetukset sellutehtaille vähenisivät.

Kotimaan puut hankitaan sadoilta tuhansilta yksityisiltä metsänomistajilta luonnonolojen armoilla paikallisteitä pitkin. Myös maito ja liha hankitaan keräilyerinä. Rautaa taas on helppoa kuljettaa Vantaalta Rovekseen asvalttiteitä pitkin.

Biotalouden kuljetusvolyymien kasvu edellyttää myös osaavan ja motivoituneen työvoiman koulutusta muuttuneessa toimintaympäristössä. Uudet koulutustuotteet toteuttaisivat kansallista biotalousstrategiaa.

MMT Risto Lauhanen on Helsingin yliopiston dosentti sekä Seinäjoen ammattikorkeakoulun Elintarvike- ja maatalousyksikön tutkimus- ja kehittämispäällikkö.